

Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 40116/16-042-1437/6
Podgorica, 28. novembar 2016. godine

IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
CRNOGORSKE DEMOKRATSKE UNIJE
ZA 2015. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, novembar 2016. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE	3
II OPŠTI PODACI.....	7
1. PRAVNI OSNOV.....	7
2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI	7
3. FINANSIRANJE PARTIJE.....	8
4. PREDMET REVIZIJE.....	8
5. CILJ REVIZIJE.....	8
5.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti.....	9
6. VRSTA REVIZIJE	9
7. METODE REVIZIJE	9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....	10
8. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA	10
9. POSLOVNE KNJIGE.....	10
10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	11
10.1. Bilans stanja	11
10.1.1. Popis i evidentiranje imovine.....	11
10.1.2. Novčana sredstva na žiro-računima	12
10.1.3. Blagajničko poslovanje	12
10.1.4. Obaveze.....	12
10.2. Bilans uspjeha.....	13
10.2.1. Prihodi	13
Prihodi od priloga fizičkih lica.....	13
Prihodi od članarina.....	13
10.2.2. Rashodi.....	14
Troškovi materijala (konto 512)	14
Troškovi goriva i energije (513)	14
Troškovi zakupa (522)	15
Troškovi telefona i prevoza	15
Troškovi reklame i propagande (535)	15
Troškovi amortizacije (konto 540)	16
Troškovi platnog prometa (553)	16
Ostali nematerijalni troškovi (579).....	16
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE.....	16

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj (br. 40116/16-042-1437) od 06.09.2016.godine) izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Crnogorske demokratske unije za 2015. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovníkom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Crnogorske demokratske unije za 2015. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (od 23.11.2016. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-07/16), nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i član Senata dr Branislav Radulović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 30.11.2016. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Crnogorske demokratske unije za 2015. godinu

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom je utvrđeno da Godišnji finansijski izvještaj Crnogorske demokratske unije za 2015. godinu koji je u zakonskim predviđenom roku dostavljen DRI nije u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivna način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, jer subjekt revizije u Godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazao prihode u iznosu od 3.600,00€, kao ni imovinu u iznosu od 1.264,00€ što je značajna greška u odnosu na utvrđenu materijalnost koja iznosi 272,42€, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Na izražavanje negativnog mišljenja uticale su sledeće nepravilnosti:

1. Subjekt revizije nije u poslovnim knjigama iskazao prihode po osnovu nenovčanih priloga u iznosu od 3.600,00€ što nije u skladu sa članom 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije je shodno odredbama člana 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužan da nenovčane priloge obračuna po tržišnoj cijeni i iskaže kao prihod u poslovnim knjigama i Godišnjem finansijskom izvještaju.**

2. Subjekt revizije u Godišnjem finansijskom izvještaju (u Bilansu stanja) nije iskazao sadašnju vrijednost stalne imovine u iznosu od 1.264,00€, već samo otpisanu vrijednost iste u iznosu od 134,00€ što nije u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja.

- **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj sastavlja i prezentira u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.**

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio u svim bitno materijalnim aspektima sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o računovodstvu i reviziji (član 4), Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (član 6 i 38), Pravilnika o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije, Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem (član 2), pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje**.

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sledeće nepravilnosti:

1. Subjekt revizije je dostavio Godišnji finansijski izvještaj za 2015. godinu Državnoj revizorskoj instituciji u zakonskom roku, ali iste nije dostavio na propisanim obrascima shodno važećem Pravilniku.

- **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji na obrascima propisanim Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).**

2. Subjekt revizije je u 2015. godini od poslovnih knjiga obezbjeđivao Glavnu knjigu, ali ne i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja, osnovnih sredstava i potraživanja.

- **Subjekt revizije treba da osim Glavne knjige obezbijedi i vođenje pomoćnih evidencija blagajničkog poslovanja, osnovnih sredstava i potraživanja shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji (član 4).**

3. Revizijom je utvrđeno da su tri lica uplatila članarinu u većem iznosu od Zakonom utvrđenog limita.

- **Uplatu članarine treba vršiti u iznosu koji je utvrđen članom 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**

4. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije donio Finansijski plan i Program rada za 2015. godinu.

- **Subjekt revizije shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je dužan da do kraja tekuće godine za narednu godinu donese Program rada i finansijski plan.**

5. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije izvršio popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2015. godine i nije u Glavnoj knjizi u 2015. godini evidentirao stalnu imovinu. Na zahtjev državnog revizora subjekt revizije je dao pisanu izjavu da od imovine posjeduje kancelarijsku i kompjutersku opremu.

- **Subjekt revizije je dužan da u poslovnim knjigama evidentira stalnu imovinu kao i da vrši popis iste sa stanjem na dan 31.12 tekuće godine shodno članu 2 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.**

Korespondencija sa subjektom revizije

Subjekt revizije dopisom od 23.11.2016.godine se izjasnio na Preliminarni izvještaj DRI (br.04-05/16) u kojem je navedeno

„pošto u stavu 5 preliminarnog izvještaja stoji da je revizijom utvrđeno da subjekt revizije nije pravdao isplatu u iznosu od 500€ na ime troškova reklamnog materijala i usluga štampe (plaćeni dio fakture br.013/2015. godine), odnosno da nije prezentovan dokaz o preuzimanju gotovine, u prirogu vam dostavljamo dokaz o preuzimanju gotovine.

U prilogu Vam dostavljamo i ispravljeni obrazac o prihodima, u kojem je u prihodu od legata unesen iznos od 3.600,00€, zbog toga što je Crnogorskoj demokratskoj uniji ustupljen na korisenie poslovni prostor bez novčane naknade u trajanju od šest mjeseci.

Takode, dostavljamo vam i obrasce na kojima je iskazana vrijednost stafne imovne“.

Shodno navodima iz Izjašnjenja nadležni Kolegijum je konstatovao da subjekt revizije nema primjedbe na revizijom utvrđeno činjenično stanje ,osim što je dostavio ispravljeni Godišnji finansijski izvještaj u dijelu konstatovanih nepravilnosti i dokaz za pravdanje dijela isplate iz blagajne .

Državna revizorska institucija je izrazila mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj koji mu je subjekt revizije dostavio u zakonskom roku (31.03.2016.godine) ,tako da utvrđene nepravilnosti i propuste shodno preporukama DRI treba korigovati u 2016.godini.

**Član Senata
Rukovodilac Kolegijuma DRI
Nikola N. Kovačević**

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg izvještaja i poslovanja partije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata (Sl. list CG" br. 52/14);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 22. 12. 2015. godine, (br. 4011-06-1998);
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40116/16-042-1437) od 06.09.2016.godine.

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Crnogorske demokratske unije vršiče se u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“ br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o partiji

Crnogorska demokratska unija (u daljem tekstu: Cdu), osnovana je 14.06.2014, a u registar političkih partija upisana je Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, broj 05-UPI-006/14-2817 od 11. 07. 2014. godine.

Sjedište partije je Podgorica, Tološka šuma, lamela C.

Predsjednik partije je Miodrag Vlahović.

Cdu djeluje i u inostranstvu, u skladu sa Ustavom i zakonima, Statutom, pravnim poretkom Evropske unije i države u kojoj djeluje.

U ostvarivanju svoje vizije, ciljeva i programskih osnova, Cdu saraduje sa drugim političkim strankama, udruženjima građana, savezima/asocijacijama i pojedincima u Crnoj Gori i inostranstvu. Cdu može osnovati ili se udružiti, odnosno učlaniti u domaće i međunarodne saveze/asocijacije, udruženja organizacije (političke i nepolitičke) koje zastupaju ili podržavaju moderna liberalno-demokratska načela, u skladu sa Statutom i odlukama nadležnih tijela Cdu, uz poštovanje relevantnog pravnog okvira. Cdu se može i spojiti (udružiti) sa drugom strankom, udruženjem ili organizacijom.

Temeljno polazište Cdu, kao nosioca, nastavljača i promotera liberalno-demokratskog svjetonazora, socijalno-liberalnih koncepcija i građanske politike

u Crnoj Gori, jeste da je slobodna samo ona zajednica u kojoj je slobodan i socijalno siguran svaki pojedinac, pa će svoje političko djelovanje (usmjereno na stvaranje i oblikovanje političke volje).

Organi Partije su:

Konvencija; Predsjednik/Predsjednica; potpredsjednici/potpredsjednice; Glavni odbor; Predsjedništvo; Odbor za Statut; Savjetodavni odbor; Nadzorni odbor i Poslovni direktor/Poslovna direktorica.

3. Finansiranje partije

Partija može sticati prihode od članarine, dobrovoljnih priloga (donacija), izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organizovanja stranačkih manifestacija, imovine u svojem vlasništvu, te iz drugih dopuštenih izvora. Predsjedništvo Cdu, na prijedlog Poslovnog direktora, periodično i po potrebi (po pravilu jednom godišnje), donosi odluku o visini članarine i bližim kriterijumima prema kojima se određene kategorije članova mogu osloboditi plaćanja članarine u cjelosti ili djelimično, a u skladu sa Pravilnikom o članarini.

4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Crnogorske demokratske unije za 2015. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom.

5. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome:

1. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja ili
2. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

5.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o finansiranju političkih subjekata („Sl. list CG“ br. 52/14);
- Zakon o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 80/08 i 32/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata („Sl. list CG“ br. 52/14);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br. 047/08, 004/11);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG", br. 13/ 07...62/13);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13 i 60/14);
- Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list Crne Gore" br. 57/11, od 30.11.2011. godine);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta.

6. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Crnogorske demokratske unije za 2015. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

7. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 272,42 € (2,00% od ostvarenih rashoda Partije).

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu

sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Planirani segmenti su revidirani u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Članom 40 Statuta definisano je da je Direkcija Partije zadužena i za vođenje finansijskog poslovanja. Direkcija izrađuje godišnji plan prihoda i rashoda koji usvaja Predsjedništvo Partije, brine o ostvarivanju plana prihoda i rashoda. Poslovni direktor rukovodi radom Direkcije, posebno stručnih službi, i vodi brigu o zaposlenim osobama, a sve u skladu sa odlukama Predsjedništva Partije i odgovoran je Predsjedništvu i Glavnom odboru. Poslovni direktor zastupa Partiju u pravnom i finansijskom prometu (potpisnik je finansijskih dokumenata). Glavni odbor (član 36 Statuta) na prijedlog Predsjedništva donosi finansijski plan i usvaja završni račun (finansijski izvještaj) Partije.

Revizijom je utvrđeno da Partija nije donijela Finansijski plan i Program rada za 2015. godinu. Partija od opštih akata ima Statut i programske osnove CDU.

- **Subjekt revizije shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je dužan da do kraja tekuće godine za narednu godinu donese Program rada i finansijski plan.**

9. Poslovne knjige

Partija shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Partija koja ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija je u 2015. godini od poslovnih knjiga obezbjeđivala Glavnu knjigu, ali ne i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja, osnovnih sredstava i potraživanja. Računovodstvene poslove za potrebe Partije u 2015. godini po izvavi odgovornog lica obavljalo je fizičko lice volonterski.

- **Subjekt revizije je dužan da osim Glavne knjige obezbijedi i vođenje pomoćnih evidencija blagajničkog poslovanja, osnovnih sredstava i potraživanja.**

10. Finansijski izvještaji

Subjekt revizije je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja u obavezi da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12), Partija je u obavezi da Godišnje finansijske izvještaje dostavi na sledećim obrascima:

- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK i
- Statistički Aneks.

Partija je dostavila Godišnji finansijski izvještaj za 2015. godinu Državnoj revizorskoj instituciji u zakonskom roku, ali ne na propisanim obrascima shodno važećem Pravilniku.

- **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji na obrascima propisanim Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).**

10.1. Bilans stanja

U aktivi Bilansu stanja je iskazana ispravka vrijednosti stalne imovine u iznosu od -134,00€, a u pasivi je iskazan gubitak u iznosu od 3.884,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 3.751,00€.

Na osnovu navedenog se konstatuje da u Bilans stanja nije iskazana vrijednost stalne imovine već samo ispravka iste, što nije u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja. U Bilansu stanja se iskazuje sadašnja vrijednost stalne imovine na kraju izvještajnog perioda koju čini nabavna vrijednost umanjena za ukupnu ispravku vrijednosti. U aktivi se ne mogu iskazivati negativna salda kao što je iskazano u ovom slučaju.

- **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj sastavlja i prezentuje u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.**

10.1.1. Popis i evidentiranje imovine

Revizijom je utvrđeno da Partija nije izvršila popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2015. godine i nije u Glavnoj knjizi u 2015. godini evidentirala stalnu imovinu. Na zahtjev državnog revizora Partija je dala pisanu izjavu da od imovine posjeduje kancelarijsku i kompjutersku opremu. Revizijom Godišnjeg izvještaja za 2014. godinu utvrđeno je da je stalna imovina Partije na kraju

2014. godine po nabavnoj vrijednosti iznosila 1.590,00€, otpisanoj vrijednost 50,00€ i sadašnja vrijednost imovine u iznosu od 1.540,00€.

- **Subjekt revizije je dužan da u poslovnim knjigama evidentira stalnu imovinu kao i da vrši popis iste sa stanjem na dan 31.12. tekuće godine shodno članu 2 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.**

10.1.2. Novčana sredstva na žiro-računima

Partija u 2015. godini finansijsko poslovanje obavljala preko dva računa otvorena kod Komercijalne banke AD Budva i Hipotekarne banke (devizni i račun za transakcije u zemlji). Shodno prezentiranim podacima u Glavnoj knjizi depozita na računima na dan 31.12.2015. godine nije bilo, što je potvrđeno bančnim izvodima.

10.1.3. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da Partija ne obezbjeđuje blagajničko poslovanje (uplate i isplate) kroz dnevnik blagajne. Revizijom je utvrđeno da je sa žiro računa Partije za potrebe blagajne podignuta gotovina u iznosu od 900,00€ i da je na ime troškova isplaćen isti iznos, tako da nije bilo gotovine u blagajni na kraju 2015. godine.

Isplate iz blagajne vršene su po osnovu: troškove reklamnog materijala u iznosu od 500,00€, troškova rent-a-kara u iznosu od 120,00€, troškova goriva i energije u iznosu od 192,00€, troškove smještaja na službenom putu u iznosu od 68,00€ i ostale troškove u iznosu od 20,21€. Revizoru nije prezentiran putni nalog za službeni put po kom su iskazani troškovi rent-a-kara i smještaja.

Shodno izjavi odgovornog lica, isplata iz blagajne u iznosu od 500,00€ izvršena je vlasniku firme od koje je nabavljen reklamni materijal i usluge štampe (plaćen dio fakture br. 013/2015. godine).

10.1.4. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama i u Bilansu stanja na dan 31.12.2015. godine iskazala neizmirene obaveze u iznosu od 3.751,00€. U postupku revizije utvrđeno je da se iste odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 3.341,05€ i na poreske obaveze na naknade za zakup u iznosu od 409,45€.

Obaveze prema dobavljačima najvećim dijelom se odnose se na obaveze za telefone u iznosu od 544,35€; električnu energiju u iznosu od 146,76€, troškove reklamnog materijala u iznosu od 2.606,64€ i sl. Obaveze za zakup poslovnog prostora u Budvi u iznosu od 297,50€ nijesu evidentirane, samo je evidentirana uplata po ovom osnovu, pa je navedeni iznos iskazan kao pretplata.

10.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha i Glavnoj knjizi ukupno ostvareni prihodi Partije u 2015. godini iskazani su u iznosu od 9.737,00€, rashodi u iznosu od 13.621,00€ i neto rezultat (gubitak) u iznosu od 3.884,00€.

10.2.1. Prihodi

Partija je u 2015. godini iskazala ukupne prihode u iznosu od 9.737,00€. Ostvareni prihodi se odnose na: prihode od priloga fizičkih lica u iznosu od 400,00€ i prihode od članarina u iznosu od 9.336,90€.

Uporedni pregled prihoda ostvarenih u 2014. i 2015. godini:

R/B	Vrsta prihoda	2014 godina	% učešća	2015 godina	% učešća
1	Prihodi od priloga fizičkih lica	34.562,31	94,46%	400,00	4,11%
2	Prihodi od članarina	2.020,00	5,52%	9.336,90	95,89%
3	Pozitivne kursne razlike	7,26	0,02%	0,00	0,00%
4	Finansijski prihodi	1,00	0,00%	0,00	0,00%
Ukupno		36.590,57	100,00%	9.736,90	100,00%

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da su prihodi u 2015. godini ostvareni u manjem iznosu od istih u 2014. godini za 26.854,00€.

Prihodi od priloga fizičkih lica

Partija je u poslovnim knjigama iskazala prihode od priloga u iznosu od 400,00€. Prihodi su iskazani po osnovu uplate priloga od jednog fizičkog lica.

Prihodi od članarina

Predsjedništvo Partije je donijelo Odluku 9.11.2014. godine kojom je utvrđen iznos članarine. Shodno navedenoj odluci predsjednik i potpredsjednici Partije plaćaju mjesečnu članarinu u iznosu od 20,00€, a ostali članovi predsjedništva u iznosu od 15,00€, dok članovi Glavnog odbora plaćaju članarinu u skladu sa svojim mogućnostima.

Prihodi iskazani u iznosu od 9.336,90€ odnose se na uplaćene članarine. Članarina je uplaćivana gotovinski, uplata je dokumentovana priznanicama ili nalogom uplate. Na priznanicama je navedeno ime i prezime koje je uplatilo članarinu, matični broj, iznos novca, potpis lica koje je primilo novac, osim za uplaćene članarine članova Partije iz Herceg Novog. Gotovinski uplaćena sredstva po osnovu članarina su uplaćivana na žiro račun Partije. Evidencija uplaćenih članarina je obezbijeđena u Excel tabelama.

Uvidom u prezentirane priznanice i Excel tabele utvrđeno je da je članarina uplaćivana u iznosu od 15,00€ do 914,00€.

Zakonom o finansiranju političkih partija je definisano da članarina na godišnjem nivou ne može preći iznos od 10% ukupnih primanja člana partije. Revizijom je utvrđeno da su tri lica uplatila članarinu u većem iznosu od Zakonom utvrđenog iznosa.

- **Uplatu članarine treba vršiti u iznosu koji je utvrđen članom 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

10.2.2. Rashodi

Partija je u poslovnim knjigama iskazala troškove u ukupnom iznosu od 13.620,95€ i isti se odnose se na: troškove kancelarijskog materijala i ostalog materijala u iznosu od 900,00€, troškove goriva i energije u iznosu od 387,69€, troškove zakupa poslovnog prostora (prema fizičkim licima) u iznosu od 4.009,45€, troškovi usluga održavanja i fiksne telefonije u iznosu od 1.446,25€, troškove zakupa u iznosu od 3.272,50€, troškove reklame i propagande u iznosu od 3.392,03€, troškove amortizacije u iznosu od 133,55€, troškove platnog prometa u iznosu od 54,48€ i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 25,00€.

U narednoj tabeli dat je pregled troškova Partije ostvarenih u 2014. i 2015. godine.

R/B	Vrsta troška	2014 godina	% učešća	2015 godina	% učešća
1	Troškovi kancelarijskog materijala i ostalog materijala	166,92	0,46%	900,00	6,61%
2	Troškovi goriva i elek. energije	447,72	1,22%	387,69	2,85%
3	Troškovi naknada partijskim aktivistima	9.880,00	26,99%	4.009,45	29,44%
4	Troškovi telefona i prevoza	755,39	2,06%	1.446,25	10,62%
6	Troškovi usluga održavanja	51,40	0,14%	0,00	0,00%
7	Troškovi zakupa	6.000,00	16,39%	3.272,50	24,03%
8	Troškovi reklame i propagande	6.105,90	16,68%	3.392,03	24,90%
10	Troškovi amortizacije	50,00	0,14%	133,55	0,98%
11	Troškovi neproizvodnih usluga	9.150,50	24,99%	0,00	0,00%
13	Troškovi reprezentacije	290,00	0,79%	0,00	0,00%
14	Troškovi platnog prometa	191,52	0,52%	54,48	0,40%
15	Troškovi članarina	110,00	0,30%	0,00	0,00%
16	Ostali nematerijalni troškovi	3.410,50	9,32%	25,00	0,18%
	Ukupno	36.609,85	100,00%	13.620,95	100,00%

Najveće učešće u ukupnim troškovima, troškovi naknada sa 29,44%, troškovi usluga sa 25%, troškovi reklame i propagande sa 24,90%, troškovi zakupa sa 24,03%, troškovi telefona i prevoza sa 10,62% i sl.

Troškovi materijala (konto 512)

Troškovi iskazani u glavnoj knjizi u iznosu od 900,00€ odnose se na troškove reklamnog materijala, goriva, troškove rent-a-car-a i sl. Navedeni troškovi su plaćeni gotovinski i isti su pojašnjeni u dijelu izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi goriva i energije (513)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 387,69€ odnose se na troškove električne energije. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni su preko žiro računa.

Troškovi zakupa (522)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 4.009,45€ odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Podgorici površine 38,56m² i suteran površine 38,56m², mjesečna zakupnina je ugovorena u iznosu d 600,00€. Ugovor je zaključen sa fizičkim licem na neodređeno vrijeme. Poreske obaveze na zakupninu padaju na teret zakupca, koji je obavezan do 31. januara zakupodavcu dostaviti za prethodnu godinu ovjeren obrazac B1. Navedeni ugovor nije ovjeren od strane notara i isti ne sadrži arhivski broj i datum zavođenje.

Revizijom je utvrđeno da je ugovorena naknada za zakup plaćena na račun zakupodavca za šest mjeseci, a shodno izjavi predsjednika Partije od 14.10.2016. godine, preostalih šest mjeseci 2015. godine poslovni prostor je Partija je koristili bez obaveze plaćanja zakupnine.

Shodno članu 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je bila u obavezi da nenovčani prilog (6 mjeseci besplatno korišćenje poslovnog prostora) obračuna po tržišnoj vrijednosti i iskaže kao prihod u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju. S obzirom da je ugovorom definisana cijena zakupa u iznosu od 600,00€ na mjesečnom nivou, nenovčani prihod iznosi 3.600,00€.

- **Subjekt revizije je shodno odredbama člana 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužan da nenovčane priloge obračuna po tržišnoj cijeni i iskaže kao prihod u poslovnim knjigama i Godišnjem finansijskom izvještaju.**

Revizijom je utvrđeno da su na isplaćenu zakupninu fizičkom licu obračunate poreske obaveze za dvanaest mjeseci i da su iste evidentirane u Glavnoj knjizi. Takođe je u Glavnoj knjizi evidentirana uplata poreskih obaveza za šest mjeseci što uvidom u bančine izvode nije utvrđeno.

Troškovi telefona i prevoza

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 1.446,25€ se odnose na troškove fiksne i mobilne telefonije u iznosu od 1.357,93€, i troškove održavanja u iznosu od 88,32€. Navedeni troškovi su dokumentovani i plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 43,30€ koji nije plaćen.

Troškovi reklame i propagande (535)

Troškovi iskazani u iznosi 3.392,03€ odnose se na troškove štampe vizit karti, dizajn bilborda, i troškove reklamnog materijala. Dio navedenih troškova u iznosu od 500,00€ plaćen je gotovinski iz blagajne. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturom dobavljača.

Troškovi amortizacije (konto 540)

Troškovi iskazani u iznosu od 133,50€ odnose se na troškove obračunate amortizacije na opremu Partije za 2015. godinu. Troškovi amortizacije nijesu tačno iskazani jer nije izvršen obračun na ukupnu imovinu Partije.

Troškovi platnog prometa (553)

Troškovi iskazani u iznosu od 54,48€ se odnose na troškove bankarskih provizija.

Ostali nematerijalni troškovi (579)

Troškovi iskazani u glavnoj knjizi u iznosu od 25,00€ odnose se na troškove novčane kazne shodno Rješenju PP.br. 2215/15-14.

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Crnogorske demokratske unije utvrđene su nepravilnosti i date preporuke za otklanjanje istih i to:

1. Da subjekt revizije shodno odredbama člana 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Državnoj revizorskoj instituciji dostavi Godišnji finansijski izvještaj u utvrđenom roku.
2. Da subjekt revizije evidentiranje i plaćanje svih troškova vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije.
3. Da subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima obračuna i uplati poreske obaveze u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.
4. Da subjekt revizije prihode od priloga fizičkih lica ostvaruje na način i u iznosu kako je to utvrđeno odredbama Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
5. Da subjekt revizije sa licima angažovanim za obavljanje administrativno tehničkih poslova zaključuje ugovore u skladu sa Zakonom o radu, a sa licima za pružanje intelektualnih usluga da zaključuje ugovore u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima.
6. Da subjekt revizije u poslovnim knjigama razgraniči evidenciju prihoda i troškova koji se odnose na redovno poslovanje i na izborne kampanje.
7. Da subjekt revizije obezbijedi analitičku evidenciju osnovnih sredstava na način da ista pruža podatke o inventarnom broju, vrsti, količini, amortizacionoj stopi, nabavnoj otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti.
8. Da subjekt revizije plaćanje troškova vrši preko žiro računa u cilju smanjenja gotovinskih isplata.

9. Da sve prihode i troškove bilo da se odnose na redovno poslovanje ili izbornu kampanju evidentira u poslovnim knjigama i iste iskaže u konsolidovanom Godišnjem finansijskom izvještaju.
10. Da Podnosilac izborne liste shodno članu 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja otvori poseban žiro račun za potrebe izborne kampanje i imenuje odgovorno lice za raspolaganje sredstvima na tom računu i da, shodno pomenutom članu Zakona sredstva za finansiranje izborne kampanje uplaćuje na račun otvoren za te namjene i sa istog vrši plaćanje troškova po osnovu izborne kampanje.
11. Da sve evidentirane depozite na žiro računima dokumentuje bančnim izvodima i da u slučaju eventualnih razlika izvrši usaglašavanje sa poslovnim bankama.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godine Partije utvrđeno je da od 11 datih preporuka subjekt revizije je realizovao **dvije** preporuke, djelimično realizovao **pet** preporuka i nije realizovao **jednu** preporuku. Realizacija **tri** preporuke koje su se odnosile na isplatu naknada fizičkim licima, razgraničenje evidencija koje se odnose na izborne kampanje i redovno poslovanje i otvaranje izbornog žiro računa nije se mogla utvrditi iz razloga što u 2015. godini nije bilo izbornih kampanja i subjekt revizije nije iskazao troškove po osnovu naknada fizičkim licima.

Izvještaj pripremila:
Načelnica u Sektoru
Slavka Tomić

Član Senata DRI
Rukovodilac Kolegijuma,
Nikola N. Kovačević